

KUR'AN OKUMANIN ÂDÂBI*

Eüzü bi'llâhi mine's-şeytâni'r-racîm.

Bi'smi'llâhi'r-rahmâni'r-rahîm.

El-hamdü li'llâhi rabbi'l-âlemîn... Hamden kesîran tayyiben mübâreken fîh... Alâ külli hâlin ve fî külli hîn... Ve's-salâtu ve'sselâmu alâ seyyidinâ ve senedinâ ve mededinâ ve üsvetine'l haseneti ve tâc-ı ruûsinâ ve tabîb-i kulûbinâ muhammedini'l mustafa... Ve alâ âlihî ve sahibihî ve men tebiahû bi-ihsânin ilâ yevmi'l-ceza.

Emmâ ba'dü, fa'lemû eyyühe'l-ihvân... Feinne efdale'l-hadîsi kitâbu'llâh... Ve efdale'l-hedyi hedyü seyyidinâ muhammedin salla'llâhu teâlâ aleyhi ve sellem... Ve şerre'l-umûri muhdesâtühâ... Ve külle muhdesetin bid'ah... Ve külle bid'atin dalâleh... Ve külle dalâletin ve sahibehâ fi'n-nâr... Ve bi's-senedi's-sahîhi'l-muttasılı ile'n-nebiyyi salla'llâhu aleyhi ve selleme ennehû kâl:

إِقْرَأْ قُلْ يَا أَيُّهَا الْكَافِرُونَ عِنْدَ مَنْامِكَ فَإِنَّهَا
بِرَاءَةٌ مِنَ الشَّرِكِ

(مب. عن أنس)

RE. 78/12 (*Ikra' kul yâ eyyühe'l-kâfirûne inde menâmike, feinnehâ berâetün mine's-şirk.*)

Sadaka rasûlü'llâh, fî mâ kâl, ev kemâ kâl.

* Bu konuşma; Merhum Dr. Metin Erkaya tarafından, titizlikle çalışılarak metne dönüştürülmüştür. Mekanı Cennet olsun.

Çok aziz ve muhterem cemaat-i müslimîn!

Allah-u Teâlâ Hazretleri'nin selâmı, rahmeti, bereketi, dünya ve ahiretin hayırları cümlelerin üzerine olsun... Allah-u Teâlâ Hazretleri iki cihanda aziz ve bahtiyar eylesin...

Peygamber Efendimiz Muhammed-i Mustafa SAS Hazretleri'nin mübârek hadîs-i şerîflerinden bir demet okuyup, dinleyip; tefeyyüz etmek, dinimizi iyi öğrenmek, inceliklerine âşina olmak, Peygamber Efendimiz'in âdâbı ile edeplenmek niyeti ile hadîs-i şerîfleri okuyoruz.

Bu hadîs-i şerîflerin okunmasına ve izah edilmesine başlamazdan önce, Peygamber Efendimiz Muhammed-i Mustafâ Hazretleri'ne bağlılığımızın, sevgimizin, saygımızın, bir nişanesi olmak ve rûh-ı pâkine takdim kılınmak üzere; ve onun cümle âlinin, ashabının, etbainin, ahababının ruhlarına hediye olmak üzere; sâir enbiyâ ve mürselîn ve cümle evliyâullah ve mukarrabîn ruhlarına ve hâsseten Ümmet-i Muhammed'in müridleri olan ulemâ-i muhakkikîn verese-i nebî sâdât ve meşâyih-i turuk-ı âliyyemizin ruhlarına hediye olsun diye;

Bu hadîs-i şerifleri bize kadar nakil ve rivayet eylemiş bulunan bütün hadis alimlerinin ve râvilerin ruhlarına; ve eseri te'lif eylemiş olan Gümüşhaneli Ahmed Ziyâüddin Hocamız'ın ve kendisinden feyiz aldığımız Hocamız Muhammed Zâhid-i Bursevî'nin ruhlarına hediye olsun diye;

Bu beldeleri fetheden fatihlerin, Fâtih Sultan Mehmed Hanın, şehidlerin, gazilerin,

mücahidlerin ruhlarına hediye olsun diye; bu beldeyi düşmanlardan korumuş ve temizlemiş olan mübareklerin ruhlarına hediye olsun diye; Cümle hayır ve hasenât sahiplerinin ve bilhassa içinde toplanıp, ibadet edip hadis-i şerifleri okuduğumuz şu caminin bânîsi İskender Paşa Hazretleri'nin ve tekrar tekrar tamir ve tevsi eyleyenlerin kendilerinin ve geçmişlerinin ruhları için;

Uzaktan ve yakından bu hadîs-i şerîfleri dinlemek üzere gelmiş olan siz mübarek kardeşlerimizin ahirete göçmüş bütün sevdiklerinin ve yakınlarının ruhları için;

Biz yaşayan müslümanların da Rabbimizin rızasına uygun ömür sürüp, sünnet-i seniyye-yi Nebvî'ye temessük eyleyip, Kur'ân-ı Kerîm'in yolunda yürüyüp, Rabbimizin rızasına vâsıl olup, cennetiyle ve cemâliyle müşerref olmamız için bir *Fâtiha*, üç *İhlâs- ı Şerîf* okuyalım, öyle başlayalım, buyurun!

a. Yatarken Kâfirûn Sûresi'ni Okuyun!

Bugün okuyacağım hadîs-i şerîfler *Râmû-zü'l-Ehâdîs* isimli kitabımızın 78. sayfasının 12. hadîs-i şerîfi ve devamı olacak Allah'ın izniyle. Hadîs-i şerîfte Enes RA'nın bize rivayet ettiğine göre, Peygamber SAS Efendimiz buyurmuşlar ki:¹

¹ Beyhakî, *Şuabü'l-İman*, c.II, s.499, no:2522; Enes ibn-i Mâlik RA'dan.

Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.V, s.456, no:23858; Neseî, *Sünenü'l-Kübrâ*, c.VI, s.200, no:10640; Hâkim, *Müstedrek*, c.I, s.754, no:2077; Beyhakî, *Şuabü'l- İman*, c.II, s.498, no:2519; İbn-i Asâkir, *Mu'cem*, c.I, s.495, no:1028; Ferve el-Eşcaî RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.XV, s.331, no:41265; *Câmiü'l-Ehâdîs*, c.V,

اِقْرَأْ قُلْ يَا أَيُّهَا الْكَافِرُونَ عِنْدَ مَنْامِكَ فَإِنَّهَا

بَرَاءَةٌ مِّنَ الشِّرْكِ

(هـب. عن أنس)

RE. 78/12 (*Ikra' kul yâ eyyühe'l-kâfirûne inde menâmike, feinnehâ berâetün mine'ş-şirk.*)

“Uyuyacağıın zaman, uyumak üzere olduğun, yattığıın sırada, uyumazdan önce *Kul yâ eyyühe'l-kâfirûn* sûresini oku! (*Feinnehâ berâetün mine'ş-şirk*) Çünkü o şirkten berî olduğunu gösteren bir alâmettir.” Şirkten insanı uzak eden, temizleyen berî eyleyen bir suredir. Onun için onu oku buyuruyor.

Kul huva'llâhu ehad, Kul eûzu bi-rabbi'l-felak, Kul eüzü birabbi'n-nâs; bunlar *muavvizât* diye adlandırılıyor. Kur'ân-ı Kerîm'in son sayfasının son üç sûresi...

Bi'smi'llâhi'r-rahmâni'r-rahîm:

(*Kul yâ eyyühe'l-kâfirûn*) “Ey Rasûlüm, kâfirlere söyle söyle! (*Lâ a'budu mâ ta'büdün*) Ben sizin tapındıklarınıza ibadet eden bir kimse değilim!”

“—Siz taşlara, ağaçlara, putlara, Lat'a, Menat'a, Uzza'ya, elinizle yaptığınız, çekicinizle, kamanızla yonttuğunuz putlara tapınıyorsunuz; ben onlara ibadet eden, edecek olan bir kimse değilim.” diye bildiren bir sûre olduğu için bu, müşrik olmamayı, müşriklikten berî olmayı belirten bir sûre olduğundan, Peygamber SAS Efendimiz, uykudan evvel bunun böylece

okunmasını bu hadîs-i şerîfte bizlere emrediyor.

Sonunda da nasıl bitiyor:

(*Ve lâ entüm abidûne mâ a'büd*) “Sizin de aklınız başınızda değil, saplanmışsınız şirke, küfre, sizin de benim ibadet ettiğim,

âlemlerin Rabbi Mevlâ’ya dönüp, gelip de ibadet edecek bir kafanız yok! (*Ve lâ ene àbidün mâ mâ a'bedtüm*) İleride ben bu yolumu değiştirecek de değilim. Sonuna kadar sizin taptığınız putlarla mücadelemi vereceğim ve sizin tapındığınız o putlara boyun eğmeyeceğim! (*Ve lâ entüm àbidûne mâ a'bud*) Siz de bu inadınızla müşrik olarak devam edeceksiniz, bu iş öyle gidecek. (*Leküm dînüküm ve liye dîn*) Sizin dininiz, inancınız size; benim dinim, inancım bana...”

Tabii *din* kelimesinin Arapça’da bazı ince mânaları var. Bir, bizim bugün din dediğimiz zaman anladığımız; bir inanç sistemi mânası. Bir de, ceza, mukabele veya mükâfat demek, yani insanın yaptığıının karşılığı, karşılık demek. İyilik yapmışsa iyiliğinin karşılığı, kötülük yapmışsa kötülüğün karşılığı demek, o mânaya da geliyor.

Hatta, (*Mâliki yevmi'd-dîn*) demek, “Din gününün sahibi.” demek değildir. Böyle tercüme edilirse okuyanlar yanlış bir mânâ çıkartırlar. “İnsanların ettiklerinin karşılığının kendilerine verileceği gün” demek. Yani kâfire cezasının, mü'mine mükâfatının verileceği, karşılığın verilme günü demek.

(*Mâliki yevmi'd-dîn*) “Karşılıkların, bu dünyada ettiklerinin insanlara karşılığının verileceği

gün.” demek. Burada da o mânaya olması mümkündür, muhtemeldir. Yani;

(*Leküm dînüküm*) “Sizin karşılığınız, bu dünyada ettiğiniz küfürden, saptığınız sapıklıklardan, yaptığınız yanlışlıklardan dolayı sizin ahirette göreceğiniz karşılık size; ettiğinizi bulacaksınız, belânızı bulacaksınız, cezanızı çekeceksiniz; (*ve liye dîn*) benim mükâfatım, benim karşılığım da bana... Ben de Allah yolunda sebat etmenin, hak, iman üzere, tevhid akidesi üzere olmanın, Allah indinde mükâfatını göreceğim!

Ben cennete gireceğim, *Makâm-ı Mahmûd*'a Mevlâm beni yüceltecek, oturtacak en yüksek makama; Allah'ın ikramına, ihsanına, lütfuna, nimetlerine, cennetine, cemâline mazhar olacağım, nâil olacağım; siz de ettiğinizin cezasını, belasını bulacaksınız.” denmiş oluyor.

İşte bu mânaya sûre neyi ifade etmiş oluyor?

“—Yâ Rabbi! Ben yatıyorum şu anda yatağıma, ya uykudan uyanırım ya uyanamam; ya sen benim canımı alırsın, sabaha (*Innâ li'llâhi ve innâ ileyhi râciûn*) öldü diye salâ verilir; ya da uykudan uyanırım, dönerim yine bir gün daha yaşarım, devam eder hayatım. Amma yâ Rabbi! Ben senin yolundayım, ben sana inanmışım, ben seni seviyorum, ben senin dinine bağlıyım, ben şirkten, küfürden, nifaktan uzak bir kulum. Sana imanımı arz ediyorum yatarken yâ Rabbi! Bak, ben senin dinine vefalı, sadakatli bir kimseyim]” demiş oluyor müslüman bunu okumakla. Bu hadîs-i şerîften, bugünkü dersten sonra ne olacak?

Âdetimiz olacak, yatarken inşaallah bunu okuyarak, imanımızı ifade ederek yatacağız.

b. İman Etmenin Önemi

Peygamber Efendimiz'in şu sözü hatırlanmalıdır hiç çıkmasın. Buyurdu ki:²

أُمِرْتُ أَنْ أُقَاتِلَ النَّاسَ حَتَّى يَشْهَدُوا أَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا

² Buhârî, *Sahîh*, c.VI, s.2681; Müslim, *Sahîh*, c.I, s.52, no:21; Ebû Dâvud, *Sünen*, c.II, s.50, no:2640; Tirmizî, *Sünen*, c.V, s.3, no:2606; Neseî, *Sünen*, c.VII,

s.77, no:3971; İbn-i Mâce, *Sünen*, c.II, s.1295, no:3927; Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.I, s.11, no:67; İbn-i Hibbân, *Sahîh*, c.I, s.399, no:174; İmam Şâfiî, *Müsned*, c.I, s.169, no:813; Dâra Kutnî, *Sünen*, c.II,s.89, no:2; Taberânî, *Mu'cemü'l-Evsat*, c.I, s.288, no:941; Ebû Ya'lâ, *Müsned*, c.X, s.516, no:6134; İbn-i Ebî Şeybe, *Musannef*, c.V, s.556, no:28934; Beyhakî, *Şuabü'l-İman*, c.I, s.38, no:4; Beyhakî, *Sünenü'l-Kübrâ*, c.IV, s.104, no:7116; Neseî, *Sünenü'l-Kübrâ*, c.II, s.8, no:2223; Tahâvî, *Şerhü'l-Maânî*, c.III,s.213, no:4731; Ebû Hüreyre RA'dan.

Müslim, *Sahîh*, c.I, s.52, no:21; Tirmizî, *Sünen*, c.V, s.439, no:3341; Ahmed ibni Hanbel, *Müsned*, c.III, s.394, no:15278; Hâkim, *Müstedrek*, c.II, s.568, no:3926; Taberânî, *Mu'cemü'l-Kebîr*, c.II, s.183, no:1746; Ebû Ya'lâ, *Müsned*, c.IV, s.189, no:2282; Abdü'r-Rezzak, *Musannef*, c.VI, s.67, no:10021; İbn-i Ebî Şeybe, *Musannef*, c.V, s.556, no:28936; Beyhakî, *Sünenü'l-Kübrâ*, c.VIII, s.196, no:16605; Neseî, *Sünenü'l-Kübrâ*, c.VI, s.514, no:11670; Câbir ibn-i Abdullah RA'dan.

Dârimî, *Sünen*, c.II, s.287, no:2446; Taberânî, *Mu'cemü'l-Kebîr*, c.I, s.217, no:582; Ebû Nuaym, *Hilyetü'l-Evliyâ*, c.I, s.348; Evs ibn-i Ebî Evs es-Sakafî RA'dan.

Taberânî, *Mu'cemü'l-Kebîr*, c.XI, s.200, no:11487; Taberânî, *Mu'cemü'l-Evsat*, c.VII, s.84; no:6923; Abdullah ibn-i Abbas RA'dan.

Taberânî, *Mu'cemü'l-Kebîr*, c.II, s.307, no:2276; Cerîr RA'dan. Taberânî, *Mu'cemü'l-Evsat*, c.III, s.300, no:3221; Enes ibn-i Mâlik RA'dan. Taberânî, *Mu'cemü'l-Evsat*, c.VI, s.299, no:6465; Semüretü'bnü Cündeb RA'dan.

اللَّهُ وَأَنِّي رَسُولُ اللَّهِ فَإِذَا قَالُوا عَصَمُوا مِنِّي
دِمَاءَهُمْ وَأَمْوَالَهُمْ إِلَّا بِحَقِّهَا وَحِسَابُهُمْ عَلَى اللَّهِ

(ق. عن أبي هريرة)

(Ümirtü en ukàtile'n-nâse hattâ yeşhedû lâ ilâhe illa'llâh) “Ben insanlarla, onlar (Lâ ilâhe illa'llâh) Allah'ın varlığını, birliğini, Allah'tan başka tanrı olmadığını kabul edip, (ve ennî rasûlü'llah) benim de Allah'ın gönderdiği hak peygamber olduğumu tasdik edinceye kadar çarpışmakla emrolundum.”

(Feizâ kâlûhâ, asamû minnî dimâehüm, ve emvâlehüm, illâ bihakkıhâ) “Eğer bunu söylerlerse, ‘Lâ ilâhe illa'llâh, muhammeden rasûlü'llah’ derlerse; benden canlarını, mallarını korumuş olurlar. Yâni, ben onlara savaş açmam, onları müslüman sayarım. Ancak ortaya çıkan durumlarda İslâm'ın ahkâmı neyi gerektiriyorsa, İslâm hukukuna göre onlara haklarını veririm, haklarında takibat yaparım. (Ve hisâbühüm alel'llâh) Hesaplarını da Allah'a bırakırım. Yâni, kalplerindeki niyetlerin iyi mi, kötü mü olduğuna ben hüküm vermem. O Cenâb-ı Hakk'ın hesap edeceği bir şeydir. Niyetleri iyiye, ecir alırlar. Değilse, Allah-u Teâlâ Hazretleri ona göre cezalandırır.” buyuruyor.

Bizim de en çok dikkat etmemiz gereken husus, imanın işte bu noktasıdır. O hakikî imana, tahkîki imana, zaten insanı en sağlam şekilde ulaştıran tasavvuftur, zikir yoludur,

ma'rifetullah yoludur, takvâ yoludur. O inançta sapasağlam olacağız.

Yunus Emre'nin dediği gibi:

*Eğer beni öldüreler, Külüm göğe savuralar;
Toprağım anda çağıra: Bana seni gerek seni!*

Öldürseler, assalar, kesseler, hapsedseler, vursalar, kırsalar, itseler, ne yapsalar, ne diyeceğiz? *Lâ ilâhe illa'llah* diyeceğiz.

Bilâl-i Habeşi ne diyordu?

Köleydi, sahibi zulmediyordu, baskı, işkence yapıyordu, ateş yakıyor dağlıyordu ve saire... Ne diyordu?

“—*Ehad, ehad, ehad...*”

Yani, “Dininden dön, bırak şu İslâm'ı!” diyorlardı baskı ederek. O da diyordu ki:

“—*Ehad, ehad, ehad...* Mevlam bir tane, şerîki, nazîri yok, bir tek...” diye söylüyordu.

Biz de o iman ve o bağlılık ve o vefâ ve o sadâkat üzere olmalıyız. İmanımızı hiçbir şeye feda, kurban etmemeliyiz. tâviz vermemeliyiz. Allah-u Teâlâ Hazretleri'nin yolundan dönmemeliyiz.

Allah razı olsun, ben Ankara'ya, ilâhiyat fakültesinin asistanı olarak imtihanı kazanıp da gideceğim zaman, babam dedi ki:

“—Evladım, git, tamam, İlâhiyat Fakültesi'nde başla hocalık vazifesine ama, dinine bir yerden bir baskı olursa tâviz verme, dön gel, biz sana bakarız. Yani maaş için, mevki için, makam için, rütbe için, doçent olacağım, profesör olacağım,

bilmem ne diye kimseye boyun eğme!” dedi.

Boyun eğmememiz lazım! Çünkü rızkı Allah veriyor. Rızkı Ali, Veli, şu daire bu daire vermiyor. İlle bir yerde durmak mecburiyeti de yok! İnsanın imanını en iyi yaşayabileceği, İslâm'ı en iyi uygulayabileceği, dinini selâmette tutabileceği, çoluk çocuğunun imanını koruyabileceği yere hicret etmesi de farzdır. Baktın ki dünyanın bir yerinde İslâm mümkün olmuyor, mümkün değil; namaz kıldırtmıyorlar, oruç tutturtmuyorlar, ibadet ettirtmiyorlar; her şeyi bırakıp, kalkıp gider insan...

“—Nereye gider?”

İmanını yaşayabileceği yere gider. Sâlimen, ibadetlerini yapabileceği yere gider.

“—Hocam şimdi nereye gidelim? Baba, dede diyarı, benim yurdum, şimdi burada ben ne yapayım?”

Ha, burada da ben imanımı sonuna kadar korurum, çığnetmem, kimseye yan baktırtmam ve başıma birtakım püsküllü belaları takmam diyebilmemiz ve haklarımızı koruyabilmemiz lazım.

Türkiye’de ve dünyada en mazlum ve en mağdur insanlar müslümanlardır. Ne işçiler, ne fakirler, ne bilmem şurası burası...

Dünyanın en mağdur insanları bugün müslümanlardır. “—Neden?”

Kâfirler Müslümanlığı boğmak istiyorlar.

يُرِيدُونَ لِيُطْفِئُوا نُورَ اللَّهِ بِأَفْوَاهِهِمْ وَاللَّهُ مُتِمُّ
نُورِهِ وَلَوْ كَرِهَ الْكَافِرُونَ

(الصَّف)۸

(Yürîdûne li-yutfîù nûra'llâhi bi-efvâhihim)
“Ah, o kâfirler Allah’ın nurunu ağızlarıyla ‘Puf’
diye üfleyip söndürmeğe çalışıyorlar.” Yâni mum
nasıl söner, kandil nasıl söner? “Puf” yaparsın,
söner. Ağızlarıyla Allah’ın nuru olan kelâmını,
dinini söndürmeğe çalışıyorlar. (Va'llâhu
mütimmü nûrihî velev kerihelkâfirûn) “O kâfir
hınzırlar istemese de, hoşlanmasalar da Allah
nurunun tamamlayacaktır; kimse engelleyemez!”
(Saf, 61/8)

Allah’ın nurunu, yaktığı iman nurunu söndürmek
istiyorlar. Onun için müslümana saldırıyorlar.
Müslümana İslâm diyarında bile rahat vermek
istemiyorlar. Fener Patrikhanesi ayrı bir
devlet olmak için oraya buraya gidiyor ve
öbür taraf da onu bir devlet başkanymış gibi
karşılıyor. Ama biz de ne hocaya, ne hacıya,
ne diyanete, ne Diyanet İşleri Başkanlığı’na, ne
Kur’ân-ı Kerîm’e, ne imana böyle bir hürmet
gösterilmiyor. Onlar bizim memleketimizde
azınlık, biz bu memleketin sahibiyiz, tam aksi
olması lazım işlerin; öyle olmuyor!

Başörtüsüne müdahale, saldırma, sataşma...
Hastaneye gidiyorsun, başhekim “çıkart başını”
diyor. Müslümansın, sakallısın, şalvarlısın,
bilmem nesen, mütedeyyinsin, namaz kılıyorsun
diye itilmek, kakılmak isteniyorsun. Öyle bir şey

yapmaya kimsenin hakkı yok. Ve öyle yapıyorlar diye de bizim dinimizi imanımızı bırakacağımız yok!

Biz bu dünyaya bir imtihan vermek için gönderilmişiz, bu imtihanın en can alıcı sorusunun cevabı:

(Lâ ilâhe illa'llah. muhammedün rasûlü'llah.)

(Eşhedü en lâ ilâhe illa'llah. ve eşhedü enne muhammeden abduhû ve rasûluhû.)

Hem bunu söyleyeceğiz: hem bu kelimeyi yücelteceğiz. yükselteceğiz, hor bırakmayacağız, ayak altında bırakmayacağız, lâ ilâhe illallah bayrağını çamura düşürtmeyeceğiz, surdan aşağı indirtmeyeceğiz. İndirmemek için çalışacağız; asıl vazifemiz o. Dedelerimizin de asıl vazifesi oydu, bizim de asıl vazifemiz o.

Neymiş; doktorluk, mühendislik, veterinerlik, vesaire ve saire... Hayır, ben her şeyden önce Allah'ın dinine hizmet eden bir hizmetçiyim. Allah'ın dininin yardımcısı bir Allah'ın kuluyum diyeceğiz ve öyle ona var gücümüzle ağırlık vereceğiz, çalışacağız. Çocuklarımızı böyle yetiştirmeye gayret edeceğiz. Evimizi buna göre düzenlemeye çalışacağız.

Müslüman gençlerin kaldığı yurtları var. Yurtlarında televizyon var; film seyredeler, futbol seyredeler, program seyredeler. Olmaz! Nerede günah var; kaçacağız, kapatacağız. Nerede sevap var; oraya gideceğiz. Günah olan bir şeyi bırakacağız. Şeytana da nefsimize de tâviz vermeyeceğiz.

c. Nefsin Terbiyesi

En büyük düşmanımız kimmiş, Peygamber SAS Efendimiz bildiriyor:³

أَعْدَىٰ عَدُوِّكَ نَفْسُكَ الَّتِي بَيْنَ جَنْبَيْكَ

(A'dâ adüvvüke nef süke'lletî beyne cenbeyke)
“Senin en büyük düşmanın iki yanın arasındaki, içindeki nefsidir.”

O halde ne yapacağız? Kendi nefsimize tâviz, yüz vermeyeceğiz: “—Kalk bakalım, kıl namazı!”

Evrad okumak zor geliyor. *Evrad* okumak çok sevap. Bir hac ve umre sevabı var sabah namazından sonra oturup da İşrak vaktine kadar ihyâ ederse vakti.

“—Canım istemiyor, uykum var.” bilmem ne.

Ez nefsin başını, çal kalb-i nefse seyf-i celâli...
Lâ ilâhe illa'llah kılıcını indir kafasına. Vur, *Lâ ilâhe illa'llah*, *Lâ ilâhe illa'llah* de, müslüman olsun nefsin.

Mü'min insanın içinde kâfir nefis, azgın nefis yakışır mı?

En mühim işimiz nefsi ıslah etmek. Onun için İslâmî ekollerin, yolların en doğrusu nefsi ıslah yolu olan tasavvuftur. Önüne gelen tasavvufa sataşılıyor. Vehhabisi tasavvufa sataşılıyor, radikali

³ Beyhakî, *Zühdü'l-Kebîr*, c.I, s.359, no:355; Abdullah ibn-i Abbas RA'dan.

Deylemî, *Müsnedü'l-Firdevs*, c.III, s.408, no:5248; Harâitî, *l'tilâlü'l-Kulûb*, c.I, s.35, no:32; Ebû Mâlik el-Eş'arî RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.IV, s.431, no:11263; *Keşfü'l-Hafâ*, c.I, s.143, no:412, 2144; *Câmiü'l-Ehâdîs*, c.XVIII, s.270, no:19379.

tasavvufa sataşiyor, bilmem kimi... Nedir bu alıp veremediğiniz İslâm'dan, takvadan, nefis terbiyesinden, tasavvuftan, güzel ahlâka sahip olmaktan?

Efendim, "Tasavvufsuz insan cennete girermiş ama, imansız giremezmiş."

Doğru bir söz değil.

Tasavvuf niçin? Nefsi terbiye etmek için.

Allah, "Nefsi terbiye eden felah bulacak, nefsi terbiye edemeyen helâk olacak." demiyor mu?

قَدْ أَفْلَحَ مَنْ زَكَّاهَا وَقَدْ خَابَ مَنْ دَسَّاهَا

(الشمس ۱۰-۹)

(*Kad eflaha men zekkâhâ. Ve kad hâbe men dessâhâ.*) [Nefsini kötülüklerden arındıran kurtuluşa ermiştir. Onu kötülüklere gömen de ziyan etmiştir.] (Şems, 91/9-10)

Buyur, işte senin sözünün yanlılığına âyet-i kerîmeden delil.

Nefsi ıslah edeceksin, nefsin müslüman olmayınca olmaz. Bütün âlimler bunu söylemiş.

Şişenin içine pisliği, içkiyi koysan, dışını yıkasan şişe temiz olur mu? Olmaz.

Bir kuyunun içine bir murdar damlasa suyunu pisletmez mi? Pisletir.

Ahlâkı güzelleştireceksin, nefsini müslüman edeceksin, nefsi terbiye edeceksin. Sonra, ma'rifetullahâ ermeden olmaz.

Tahkîk-i iman ne demek? Ma'rifetullahâ ermek demektir. Ma'rifetullahâ ermenin yolu nedir?

Takvâ yoludur, takvâdır. Hem sen takvâ yolunu reddet, tasavvufu reddet, hem de tahkîkî imana ulaşacağım de... Hava alırsın, hiçbir şey yapamazsın. Sapıtmış olursun. Onun için aklımızı başımıza toplayacağız.

Bizim işimiz Allah'ın rızâsını kazanmaktır. Ne güzel söylemişiz, ne güzel baş tacı etmişiz:

إِلٰهِي أَنْتَ مَقْصُودِي وَرِضَاكَ مَطْلُوبِي

(*İlâhî ente maksûdî, ve rıdâke matlûbî*) “Yâ Rabbi, benim maksudum sensin, ben seni istiyorum yâ Rabbi, rızanı istiyorum yâ Rabbi, rızanı kazanmak istiyorum!”

Ne güzel söylemiş Yunus:

*Eğer beni öldüreler Külüm göğe savuralar
Toprağım anda çağıra Bana seni gerek seni*

“İsterse beni öldürsünler, isterse tenimi yaksınlar, kül etsinler, kavursunlar, küllerini havada savursunlar, yine ben seni istiyorum.” diyor.

Bu yol yanlış yol mu? Kim diyebilir bu yol yanlış yol diye? Ne hakla diyebilir? Hele İslâm namına nasıl der?

Adam radikal müslümanmış, konferans veriyor, tasavvufa çatıyor. Allah akıl fikir versin, Allah ıslah eylesin.

Yani İmam Gazâliler İslâm'ı anlamamış da bu anlamış. Hadisçiler anlamamış da bu anlamış.

Sen hadisçilerin tırnağı olamazsın, sen dinini hadisçilerden öğreneceksin. Bak, hadis okuyoruz. Hadisi, tasavvufu, nefis terbiyesini reddet, ondan sonra müslümanım diye ortada gez dolaş.

Bundan sonra okuyacağımız sayfanın 13. hadîs-i şerîfi. Niye söylüyoruz?

Kaynağına bakın, metnini öğrenin, ezberleyin, hatırunuzda kalsın, söyleyin başkasına... Dininizi bilin, anlatın, yumuşak yumuşak, tatlı tatlı anlatın, insanları doğru yola çekin!

Bu kadar sahabe olsaydı Türkiye’de, ne olurdu Türkiye? Tepeden tırnağa müslüman olurdu.

İslâm için niye sahabe gibi çalışmıyoruz?

Çünkü Müslümanlığımız sahabe Müslümanlığı değil, zamane Müslümanlığı, tâviz Müslümanlığı; oradan tâviz, buradan tâviz, kıyafetten tâviz, tıraştan tâviz, yemekten tâviz, selamlaşmadan tâviz, evde tâviz, çarşıda tâviz, ticaretle tâviz, tâviz, tâviz... Yani fedakârlık, yani dininden harcama, dininden vazgeçme, küçük küçük küçük... E birikince büyük oluyor, büyük bir tâviz oluyor. Çıkıyor ortaya bir acayip Müslümanlık!

Nasıl Müslüman?

Fötr şapkalı müslüman, kravatlı müslüman, bankadan fâiz alıp yiyen müslüman, birayı höpürdetip de yine kendini müslüman sanan müslüman, öyle saçma şey mi olur ya! İçki haram, bitti... Cumayı kılmayan müslüman!

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا إِذَا نُودِيَ لِلصَّلَاةِ مِنْ يَوْمِ
الْجُمُعَةِ فَاسْعَوْا إِلَى ذِكْرِ اللَّهِ وَذَرُوا الْبَيْعَ ذَلِكُمْ
خَيْرٌ لَكُمْ إِنْ كُنْتُمْ تَعْلَمُونَ

(الجمعة ٩)

(*Yâ eyyühe'llezîne âmenû izâ nûdiye li's-salâti min yevmi'lcumuati fes'av ilâ zikri'llâhi ve zerü'l-bey*) [Ey iman edenler! Cuma günü namaza çağrıldığınız zaman, ezan okunduğu zaman, hemen Allah'ı anmaya koşun ve alışverişi bırakın! (*Zâliküm hayrun leküm in küntüm ta'lemûn*) Eğer bilmiş olsanız, elbette bu, sizin için daha hayırlıdır.] (Cuma, 62/9) buyruluyor.

Ya bu kadcıık, karıncanın kafası kadar bir kafan yok mu, Őu kadcıık, bir toplu iğne baŐı kadar aklın yok mu? Allah emrediyor:

“—Cuma namazına nidâ olunduğu zaman gel namaza!” Niye kılmıyorsun?

Hık da mık da, bilmem ne... Bırak tâvizleri yâ...

Çok hoşuma gidiyor. “Yâ” deyince aklıma geldi de. Eskiden bir adam vardı burada yaşamıŐı; on parmağında on tane yüzük, saçları bukleli, yanağı dolgun, bilmem ne... Ama İslâm'a bağlılığı zayıf. İslâmî inançlarında kusur olan bir kimse. Cuma günü konuşma yapıyormuŐ, öğlen vaktinden ikindi vaktine, ikindi geçiyormuŐ bilmem nereye, bilmem nereye.

E ne oldu namaz? Ne oldu bilmem ne?

“–Geçerse geçsin.”

Öyle şey olur mu? Namaz “geçerse geçsin” olur mu? Hem vaaz için namaz geçirmek olur mu? Öyle şey, öyle saçma şey mi var!

d. Haram Belli, Helâl Belli

Birisi böyle oturmuş vaaza, gözümün önüne geliyor adamcağız. Çok hoşuma gidiyor. Çağırılmışlar, demişler ki, işte çok güzel vaaz veriyor bir insan...

Muhterem kardeşlerim!

Vaazın güzel olması da mühim değil. Doğruyu söylemek mühim. Bazen bir hacı nine sana bir vâizden, bir bilmem kimden çok daha güzel, doğru sözü söyler. Bazen bir arkadaşın acı acı, çok daha güzel konuşur. Sen doğru sözü anla, uy. Mühim olan o. Sözün tatlılığı, edebiyatı mühim değil. Efendimiz edebiyatı sevmemiş. Laf edebiyatı yapanları, edebiyat yapacağım diye lafı uzatanları sevmemiş. Efendimiz’in ana prensibi lafı dobra dobra söylemek, açıkça söylemek.

Vaaz dinlemeye gelen kişi bakmış namaz vakti geçiyor, konuşma devam ediyor. Böyle kalabalığın içinde:

“–Yahu, namaz vakti geçiyor.” demiş. Hemen eteğinden tutmuşlar.

“–Sus, otur! Namazın kazası var ama sohbetin kazası yok...” “–Çekilin yâ!” demiş, “Açıl önümden biraz!” demiş.

Allahu ekber, durmuş namaza. Öyle hoşuma gi-

diyor ki. Olur mu öyle, köylü dayı ama kandıramazsın işte. Tamam, öyle lafla edebiyatla kanmaz. Namaz farz, namazın vakti geçmeyecek. “Bırak yâ!” demiş, “çekil önümden!” demiş, Allahu ekber, namaza durmuş.

Nice laflar söylüyorlar;

“—Bizim abdestimiz alındı, bizim namazımız kılındı...”

Her koyun kendi bacağından asılacak. Hz. Ali'nin, onun bunun namazı kılması mümkün olur mu? Hz. Ali Efendimiz namazlarını kılmış, onun için bunlar namaz kılmıyorlarmış. Niye kılsın senin namazını yâ! Herkesin ibadeti kendisine! Sonra bu kadar milyon, milyar insan, hangi namazda onların namazını kılacak Hz. Ali Efendimiz?

Sonra, seni seviyor, senin namazını kıldı da, kendi çocuklarının sevmiyordu da namazını kılmadı da onun için mi İmam Câfer-i Sâdık Efendimiz namaz kılıyordu, Peygamber Efendimiz'in evlatları namaz kılıyordu? Demek ki yolun yanlış. Yolun yanlışlığını şıp diye anlayacaksın.

Nereden anlayacaksın?

Ha, Kur'an'a uymuyor. Ha, benim öğrendiğim] şeylere uymuyor. “Çekil yâ!” diyeceksin, öyle şey olur mu? Açık...

Efendim, işte bilmem “İslâm'da örtü yok.” Çekil yâ! Önümden durma, örtü yokmuş! Çekil! Yok efendim, şu helalmiş, bu helalmiş...”

Çekil yâ! Yolumda durma yâ, yolumu ne

engelliyorsun, cennete giden yoluma niye engel oluyorsun? Tekerime niye taş koyuyorsun?

Çekil kenara, nereye gidersen devril git.

Allah'ın dini aşikârdır, gizli kapaklı bir şey yok. Hepimiz biliyoruz, Allah'ın dininin bilinmeyen tarafı yok ki, farzlar belli.

Peygamber SAS Efendimiz buyuruyor ki:⁴

الْحَلَالُ بَيْنٌ وَالْحَرَامُ بَيْنٌ وَبَيْنَهُمَا أُمُورٌ مُشْتَبِهَاتٌ
لَا يَعْلَمُهَا كَثِيرٌ مِنَ النَّاسِ

(حم.خ.م.د.ت.ن.ه. عن النعمان بن بشير)

RE.204/6 (*El-halâlü beyyinün, ve'l-harâmü beyyinün*) “Helâl bellidir, haram da bellidir. (*Ve beynehümâ umûrün müştebihâtün*) Bu ikisi arasında şüpheli şeyler vardır ki, (*lâ ya'lemühâ kesîrun mine'n-nâs*) insanların çoğu bunları bilmez.”

Haram da belli, helal de belli... Ne var yani! Şüpheliden de kaçacaksın. Güncel bir mesele olur da aklın biraz karıştı da haram mı helâl mi anlayamadın mı, kaç, şüpheliye girme!

⁴ Buhârî, *Sahîh*, c.I, s.28, no:52; Müslim, *Sahîh*, c.III, s.1219, no:1599; Ebû Dâvud, *Sünen*, c.III, s.243, no:3329, 3330; Tirmizî, *Sünen*, c.III, s.511, no:1205; Neseî, *Sünen*, c.VII, s.241, no:4453; İbn-i Mâce, *Sünen*, c.II, s.1318, no:3984; Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.IV, s.270, no:18398; Dârimî, *Sünen*, c.II, s.319, no:2531; İbn-i Ebî Şeybe, *Musannef*, c.IV, s.448, no:22003; Beyhakî, *Sünenü'lKübrâ*, c.V, s.264, no:10180; Ebû Nuaym, *Hilyetü'l-Evliyâ*, c.IV, s.336; Taberânî, *Müsnedü'ş-Şâmiyyîn*, c.I, s.293, no:511; Nu'mân ibn-i Beşîr RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.III, s.773, no:7291; *Keşfü'l-Hafâ*, c.II, s.146, no:1167; RE.204/6.

Haram belli, helâl belli ama millet haramları yaptırtmaya çalışıyor...

“—Namazı bırakmak haram değil mi?”

Namazı bıraktırıyor.

“—Örtünmek farz değil mi?”

Farzı bıraktırıyor.

“—İçki haram değil mi?”

İçki içiyor, içeriz diyor. İçki içermiş aşkullah açılınsın diye gönlünde... Bir tek atacak, aşkullah muhabbetullah...

Öyle şey olur mu yâ! Çekil yâ, yolumdan çekilin be! Ne biçim adamlarsınız yâ, ne kadar sakat kafanız var! “—Efendim medeniyet, kültür, hoşgörü, moşgörü...”

Doldur çuvala, at çöplüğe. Siyah poşete doldur, at. Öyle hoşgörü mü olur? Allah’a isyanla hoşgörü mü olur?

Allah’ın emrini bileceğiz. Biz yeniden din koymaya salâhiyetli miyiz? Allah ne emrettiyse onu tatbik edeceğiz; helalleri işleyeceğiz, haramları terk edeceğiz; farzları tutacağız, Allah’ın yolunca yürüyeceğiz. Bu kadar basit!

“—E canım, Allah’ın farzları nerede?”

Oku Kur’ân-ı Kerîm’i, Allah’ın Rasûlünü, hadîs-i şerifini dinle. Bu kadar basit. Allah’ın Rasûlünü kabul etmiyorsan zaten müslüman değilsin. Rasûlüllah’ı kabul etmiyorsan zaten müslüman değilsin. Kur’an’ı kabul etmiyorsan, be adam zaten müslüman değilsin.

Evet, sana da verilecek cevabımız var; Kur'an'ın gerçek Allah kelâmı olduğunu sana isbat ederiz biz, Rasûlüllah'ın Allah'ın hak Rasûlü olduğunu sana isbat ederiz. Ama şu anda sen kâfirsin, bu hakikati şu anda anlayabilmiş bir idrakin olmadığı için, ister Amerikalı ol, ister Avrupalı ol, ister papaz ol, ister aydın ol, ister devrimbaz ol, ister düzenbaz ol, ne olursan ol... Yani anlayamamışsın...

e. Kur'an-ı Kerim'i Hüzünle Okumak

Sayfanın 13. hadisi, dersimizin ikinci hadîs-i şerîfi. Peygamber SAS Efendimiz buyurmuşlar ki:⁵

إِقْرَأِ الْقُرْآنَ بِالْحُزْنِ فَإِنَّهُ نَزَلَ بِالْحُزْنِ

(طس.ع. وأبو النصر في الأمانة عن عبد الله بن بريدة عن أبيه)

RE. 78/13 (*İkrau'l-kur'âne bi'l-huzni, feinnehû nezele bi'l-huzn*)

(*İkrau'l-kur'âne bi'l-huzni*) “Kur'an-ı Kerim'i hüzün ile okuyun, mahzun mahzun okuyun! (*Feinnehû nezele bi'l-huzn.*) Çünkü o mahzun indi.”

“Kur'ân-ı Kerîm'i hüzünle okuyun çünkü o hüzünle indi.” buyuruyor, Peygamber

⁵ Taberânî, *Mu'cemü'l-Evsat*, c.III, s.193, no:2902; Ebû Nuaym, *Hilyetü'l-Evliyâ*, c.VI, s.196; İbn-i Hacer, *Lisânü'l-Mîzan*, c.I, s.409, no:1284; Deylemî, *Müsnedü'l-Firdevs*, c.I, s.96, no:313; Zehebî, *Mîzânü'l-İ'tidal*, c.I, s.233, no:893; Büreyde el-Eslemî RA'dan.

Mecmaü'z-Zevâid, c.VII, s.351, no:11694; *Kenzü'l-Ummâl*, c.I, s.978, no:2777; *Câmiu'l-Ehâdis*, c.V, s.301, no:4179.

Efendimiz.

Kàrun, öyle zengin, parası var, hazineleri var, bilmem neleri var, kavminin karşısına çıkmış, debdebe, saltanat, zenginlik, ziynet, süs, ihtişam ve saire... Kavmi ona dedi ki:

لَا تَفْرَحُ إِنَّ اللَّهَ لَا يُحِبُّ الْفَرِحِينَ

(القصص ٧٦)

(*Lâ tefrah, inna'llahe lâ yuhibbu'l-ferihîn*)

“Öyle bu kadar ferahlanma, Allah böyle ferahlananları sevmez!” (Kasas, 28/76 Ya, nasıl olacak?

Nasıl olacak, Yunus söyledi sana. İlahisini dinliyorsun, anlamıyorsun.

Derviş bağı baş gerek; Gözü dolu yaş gerek!

Ne demek baş? Yara demek.

“Derviş bağı baş gerek.” demek ne demek?

Dervişin gönlü yaralı, yani mahzun olacak demek. Hele bu kadar kıkır kıkır gülecek çok ahım şahım bir halimiz mi var ki gülüyorsun? Sıratı geçtin de mi gülüyorsun be adam, ne var yani.

Bütün müslümanlar şâd, mesut, bahtiyar da ondan mı gülüyorsun, müslümanların kanları akmıyor da, mutlu, bahtiyar da ondan mı gülüyorsun? Biraz ağla bakalım. İslâm'ın haline ağla, kendi haline ağla, memleketin haline ağla!

Rüşvet, hırsızlık, edepsizlik var, aldatmaca, ya-

lan dolan var, açıklık müstehcenlik, namussuzluk, namus satmak var, yuva yıkmak var, kumar var... Ağla ya!.. Bu senin memleketin, başka bir yer değil ki!.. Nerede ecdadının yaşamı, hayatı, takvası, ahlâkı?

Avrupalıyı hayran bırakan... Yani Avrupalılar kitaplarına yazmasalar, ecdadımızın doğru düzgün insanlar olduğunu biz kabul etmeyeceğiz, anlayamayacağız. Bak, bir seyyah göndermiş, seyyah hatıralarını yazmış da, eh ondan anlıyorsun ki, vay be bizim dedelerimiz meğerse neymiş diyorsun, hay Allah rahmet eylesin diyorsun. Yoksa anlamayacağız.

“—Osmanlılar mı? Aman, aman, aman, aman!.. Bilememişler, yapamamışlar, edememişler.”

Bilememişler, yapamamışlar, edememişler de sen niye hâlâ İstanbul’dasın? Bak İstanbul’u fethetmiş, daha nereleri fethetmiş de koruyamamışız. Koruyamayanlar, bozulanlar, İslâm’dan, imandan ayrılanlar, ahlâkı bozulanlar, Allah’ın yoluna hizmet vermeyenler, keyfine zevkine dalanlar eldekileri kaçırmış, eldekini koruyamamış.

On iki adayı koruyamamışız, yendiğimiz Yunanlı’nın karşısında... Öyle saçma şey mi olur? Bunun hesabı var. On iki ada, bizim köyün karşısında Midilli adası, koca bir vilayet kadar, Yunanistan’ın zeytininin üçte bir mahsulünü veren ada...

Nasıl verdin onu yâ? Nasıl razı oldun verilmesine? Yunanistan’ın değildi ki!.. Ağlanacak çok şeyler var...

Ha, “Kur’ân-ı Kerîm’i hüzünlü oku.” diyor. Kur’ân-ı Kerîm şarkı mı? Değil.

Türkü mü? Değil.

Eğlence kaynağı mı? Değil.

Ne? Allah’ın emirleri. Ciddi bir şey bu, oyuncak değil. Allah’ın emri. Bir emrini inkâr edersen ebedî cehennemde yanarsın, mahvolursun, bitersin. Allah’ın emri bu yâ. Titre biraz!

Kıza görücü geliyor da benim kusurumu görecekler diye kahveyi, tepsiyi getirirken ayağı birbirine dolaşıyor kızcağızın, beğenmeyecekler diye.

Ya Allah beğenmezse ne yapacağız?

Ben buyurdum, buyruğumu tutmadın! Derse Mevlâm ben ne cevap vereyim?

“—Ben sana akıl verdim, peygamber gönderdim, kitap indirdim be adam; niye tutmadın, niye dinlemedin?” derse ne cevap verecek?

Düşün bakalım, ağla, çok mu güzel yürüyorsun Allah’ın yolunda? Çok mu Allah’ın sevdiği işleri yapıyorsun? Keseni Allah yolunda açtın mı? Hayatını Allah yolunda vakfettin mi? Sahabe gibi yaşıyor musun? İbadet ediyor musun? İslâm’a faydan var mı? Müslümanların sırtından mı geçiniyorsun? Bir ölç, biç bakalım.

Kur’ân-ı Kerîm’i anlamaz, Arapça, fıkıh bilmez, dinin esaslarından haberi yok, kerâmeti tasavvufu inkâr eder, sapık mezheplerin fikirlerini savunur, müdafaa eder, Mutezile’yi bilmem neyi ihyâ etmeye çalışır.

Ağla be! Kur'ân-ı Kerîm'i doğru düzgün oku biraz, kork biraz, titre!..

Peygamber SAS Efendimiz kendisi Kur'ân-ı Kerîm'i tedebbürle okurdu. Kendisine inmiş olduğu halde başkası okurken dinlerken ağlardı Peygamber Efendimiz.

“—Haydi bakalım Kur'ân-ı Kerîm oku.” derdi.

“—Yâ Rasûlallah! Kur'ân-ı Kerîm sana inmişken, ben onu sana nasıl okurum?”

“—Olsun, oku, ben bana indirilmiş de olsa Kur'ân-ı Kerîm'i başkasından dinlemeyi de seviyorum, oku.”

Okurdu, dinlerken ağlardı Peygamber Efendimiz. Gül yanaklarından inci gibi yaşlar dökülürdü. Sen hiç ağladın mı Kur'ân-ı Kerîm dinlerken? Hiç ağladın mı? Bir düşün.

O zaman ağla, “Ne katı kalpliymişim ben!” diye şimdi ağla!

“—Vay be, mihrapta hoca efendi Kur'an'ı okurken ben hiç ağlamadım ya, hiç de aklıma gelmedi.”

Eh, ağla şimdi işte bak, ne kadar katı kalpliymişsin ki imandan kalbin titrememiş de, bir gözünden bir yaş damlası bile gelmemiş yâ. Allah korkusundan ağlayan göze cehennem ateşi değmeyecek. Daha ağlayamamış.

Kur'ân-ı Kerîm'i okuyacaksın, mahzun mahzun okuyacaksın. Şarkı, türkü gibi değil; hüznü hüznü, kırık kalpli, kırık kalpli okuyacaksın. Allah kalbi kırıkların, mahzunların yanındadır.

“—Derviş bağı baş gerek.” diyor.

Baş ne demek? Eski yazıda, eski Türkçe’de “yara” demektir.

“—Bağrı başlı, gözü yaşlı ne demek?

Bağrı yaralı, gözü ağlamalı yani ağlamaklı demek. Dervişin

bağrı baş gerek.

Biraz mahzun ol, düşün bakalım:

“—Mahkeme-i Kübrâ’da halimiz nice olacak? mahşer yerinde durumumuz ne olacak, sırattan nasıl geçecek insanlar, cehenneme düşüp de yanmak olacak mı, olmayacak mı?..

وَإِنَّ مِنْكُمْ إِلَّا وَارِدُهَا

(مریم ۷۱)

(*Ve in minküm illâ vâriduhâ*) “Ey insanoğulları sizden hiçbiriniz yoktur ki cehenneme girip çıkmasın!” (Meryem, 19/71)

Cehennemin bir ucundan girmeyen insan olmayacak.

Eski evliyâullahtan birisi ağlıyormuş, sararıp soluyormuş. Demişler;

“—Niye ağlıyorsun?”

“—Kur’ân-ı Kerîm’de, (*Ve in minküm illâ vâridühâ*) buyruluyor. “Cehenneme girmeyen hiçbir insan olmayacak.” Girecek geçecek oradan. Cehennemin üzerinde çünkü sırat köprüsü. “Herkesin gireceğini söylüyor da, gireceğiz; acaba çıkacak mıyız, ona üzülüyorum, ona ağlıyorum.” demiş.

f. Kur'an-ı Kerîm'i Gönülden Okuyun!

İkinci, Kur'ân-ı Kerîm'le ilgili başka bir hadîs-i şerîfe geçtik. Sayfanın 14. hadîs-i şerîfi.

Peygamber SAS Efendimiz buyurmuşlar ki:⁶

اِقْرَؤُوا الْقُرْآنَ مَا اِتَّلَفْتُمْ عَلَيْهِ قُلُوبُكُمْ فَاِذَا

اِخْتَلَفْتُمْ فِيهِ فِقُومُوا

(حم.ق.ن. عن جندب)

RE. 78/14 (*Ikrau'l-kur'âne me'telefet aleyhi kulûbüküm,*

feiza'hteleftüm fîhi fekùmû.)

(*Ikrau'l-kur'ân*) “Kur'ân-ı Kerîm'i okuyunuz. (*Me'telefet aleyhi kulûbüküm*) Gönülleriniz ona yattığı, ısındığı, onun karşısında eridiği müddetçe okuyunuz. O duygular içinde iken okuyunuz. (*Feiza'hteleftüm fîhi fekùmû*) Baktınız bir ihtilaf, gönlün bir takatsizliği, yorgunluğu bahis konusu oldu. O zaman bırakın!”

Gönlünüz toparlanmış ve gönlünüz Kur'ân-ı Kerîm'e ısınmış, sıcacık, ılıcık iken okumaya devam edin.” Baktınız biraz gevşedi mi, o zaman bırakın; çünkü Kur'ân-ı Kerîm gevşek okunacak kitap değildir. Oyuncak değildir,

⁶ Ahmed ibn-i Henbel, *Müsned*, c.IV, s.313, no:18836; İbn-i Ebû Şeybe, *Musannef*, c.X, s.528, no:30793; Ebû Ya'lâ, *Müsned*, c.XI, s.12, no:3203; Hatîb-i Bağdâdî, *Târih-i Bağdad*, c.IV, s.228, no:1932; Neseî, *Sünenü'l-Kübrâ*, c.V, s.33, no:8092; Dârimî, *Sünen*, c.II, s.534, no:3360; İbn-i Hibbân, *Sahîh*, c.III, s.5, no:732; Cündeb RA'dan.

Allah'ın kelâmıdır. Yani bir mâna bu.

Ya da akla gelen öteki mâna şu:

Kur'ân-ı Kerîm'i imam okuyor cemaat dinliyor. Peygamber Efendimiz'in zamanını düşünelim; birisi okuyor, ötekiler dinliyorlar, hepsi birden tamam... E müzâkere ediyorlar, şu âyet ne mânaya, bu âyet ne mânaya filan. Tamam. “Ama ihtilaf başladı mı, acaba şu şöyle mi, bu böyle mi... Haa, şeytan şimdi aklınızı karıştırıp da olmadık bir laf söylettirmesin, kapatın, kalkın! O mâna da olabilir.

Çünkü Kur'ân-ı Kerîm'i kendi reyile tefsir eden cehenneme gider. Kendi kafasına göre tefsire gelmez. Nedir murâd-ı ilahî, onu araştıracaksınız, Rasûlullah ne buyurmuş, onu araştıracaksınız.

Âyet-i kerîme var:

وَلَا تُلْقُوا بِأَيْدِيكُمْ إِلَى التَّهْلُكَةِ

(البقرة ١٩٥)

(*Ve lâ tülkü bi-eydîküm ile't-tehlükeh*) “Kendi elinizle kendinizi tehlikeye atmayın!” (Bakara, 2/195)

Sahâbe-i kirâm zamanında dahi mânayı tam anlamayanlar çıkmış. Bu İstanbul'u muhasaraya gelmiş olan sahabe ordusunda, Emevî ordusunda sahabeler de vardı... [Onlardan birisi de] Halid ibn-i Zeyd Efendimiz, yani burada gömüldü, işte kabri var. Bir tanesi çekmiş kılıcı, bir dalmış kâfirlerin arasına;

“—Yâ Allah!” Şangur şangur, paldır küldür...

Arkadakiler demişler ki:

“—Bak, Kur’ân-ı Kerîm’de Allah, ‘Kendinizi kendi elinizle tehlikeye atmayın!’ buyuruyor, bu kendisini tehlikeye attı, yanlış iş yapıyor.”

Hemen Ebû Eyyûb el-Ensarî, Hâlid ibn-i Zeyd Efendimiz kalkmış:

“—Ey cemaat, ey insanlar! Bu ayetten yanlış mâna çıkartıyorsunuz. Biz bunu Rasûlullah SAS Efendimiz zamanında böyle anlamıyorduk. Bizim Rasûlullah zamanında anladığımız mana; ‘Parayı depo etmeyin Allah yolunda sarf edin, sarf etmezseniz kendinizi tehlikeye atmış olursunuz. Allah yolunda infakta bulunmadığınız için cezaya uğrarsınız!’ mânasındadır bu.” demiş.

Bak, ne kadar farklı.

Eğer harpte düşmana saldırmak, kendisini tehlikeye atmaksa ve Allah böyle yapmayın diyorsa, o zaman hiç savaş yapamaz müslümanlar. Elbette gözü pek olacak, elbette kılıcını çekecek, elbette arslanlar gibi saldıracak, elbette dinin, imanın, ırzın, namusun, müslümanların aleyhine kasetmiş olan insanları bertaraf edecek, savunacak, memleketini elbette koruyacak. Yani o tehlikeye atmak değil.

Demek ki mânayı Resûlullah’ın anladığı gibi, gerçek ehl-i Kur’ân’ın anladığı şekilde öğrenmek lazım! Öyle kendi bildiğine herkes bir laf söylemeye kalktı mı, öyle bir toplantıdan hayır da gelmez.

Bizim gençlerden filan öyle tipler çıkmıştı Ankara’da, biz bulunduğumuz sırada, mealciler deniliyordu onlara, mealciler.

Ne yapacaklar?

Kur’ân-ı Kerîm’i okuyacaklar beyler, ondan sonra kendileri meali üzerinde düşünecekler, öteki âyetlerden bununla ilgili var mıdır, bilmem ne mi filan diye akıl yürütecekler, tefsire filan bakmayacaklar.

Neden?

Müfessirler tesir edermiş beylere, ufuklarını daraltırmış. Ne oldu sonra?

Bir kısmı namazı filan bıraktı.

Öyle kendi kendine Kur’ân-ı Kerîm deryasına dalar mı insan? “—Ben yüzme biliyorum.”

Yâ yüzme bilsen on dakika, yirmi dakika yüzersin, yarım saat yüzersin, bir saat yüzersin. Ummanın orta yerine atsalar seni,

kıyıya çıkabilecek misin bakalım?

Yüzersin yüzersin, takatin kesilir, boğulursun. Ummanların ummanı Kur’ân-ı Kerîm. Ne oluyorsun?

Mealle Kur’an’ı anlayacak. Müfessirlere de “eyvallah” etmiyor, onları da dışlıyor, onları da eliyle itiyor. O zaman sapıtır insan.

Büyüklerin, üstadların kadrini, kıymetini bilecek küçükler.

Yâ bu adam ömrünü vermiş. Kolay mı ömrü vermek, bir konuda mütehassıs olmak, usta

olmak kolay mı? Çırak, kalfa, usta... Kolay mı usta olmak?

Dün bir arkadaş anlattı, çok hoşuma gitti: Fransa'dan Türkiye'ye çok büyük usta bir mimar gelecekmiş. Bizim Türkiye'den de bir mimar, o da meşhur, kıymetli bir mimar, kardeşimize demişler.

“—Bu adamı ancak sen ağırlayabilirsin ha! Sen bunu karşıla havaalanında, meşgul ol, bu kıymetli misafir.”

Herif dünya çapında meşhur bir mimar, çok büyük, Fransızların en büyük mimarlarından birisiymiş.

Adam gelmiş havaalanında, hoş geldin bilmem ne, Demiş ki Fransız;

“—Bak, ben işi gücü çok olan bir adamım, konferansı vereceğim, —konferans için gelmiş buraya— ondan sonra üç saatlik vaktim var, sonra kalkıp gideceğim. Üç saatte bana Türk mimarisiyle ilgili nereyi göstereceksen, gösterirsen işte gösterirsin. Tamam mı?”

Ne yapsın, bu ev sahibi:

“—Olur.” demiş.

Konferans bittikten sonra, bizim mimar almış bunu Sultanahmed Camii'ne götürmüş. Sultanahmed Camii'nin içine girmiş, kapısından adımını atmış adam, diz çökmüş. Çökmüş, ayakta durmamış, diz çökmüş, trans hâline geçmiş. Yani vecd, kendinden geçme hali. On dakika durmuş, on beş dakika durmuş.

Bizim arkadaş, “Mösyö...” bilmem ne diyecek

olmuş.

Adam:

“–Sus!” demiş.

On beş dakika daha geçmiş, yine öyle trans halinde.

“–Mösyö...”

“–Dur.”

On beş dakika daha geçmiş, 45 dakika böyle. Adam gaşyolmuş,

mest olmuş, vecd içinde, diz üzere Sultanahmed Camii'nin girişinde, kubbenin altında böyle mimari şahesere bakıyor, mest olmuş. Kırk beş dakika sonra bir daha;

“–Mösyö...” filan deyince;

“–Bana bak! İşin varsa sen git. Ben burada havalananına gidinceye kadar kalıyorum.” demiş.

Haa! Ustalık bak! Kolay mı? Ama mücevherin kıymetini kim bilir?

Kuyumcu bilir. Sokaktaki çocuk bilmez, köylü dayı bilmez.

Bu cam mıdır, kırmızı yakut mudur? Bu elmas mıdır, uyduruk bir şey midir? Kim bilir onu?

Bu altın suyuna batırma, boyama, uyduruk bir şey midir, hakiki altın mıdır? Kim bilir bunu?

Mücevherci bilir.

Onun için üstatları inkâr eden çırak adam olmaz. Üstatlara hizmet etmeyen, onların

yanında yetişmeyen çırak adam olmaz. Üstadın kıymetini bilmek lazım.

Herif azıcık mürekkep yaladı, mürekkep bile yalamak yok şimdi, biraz böyle sayfalara gözünü gezdirdi; İmâm-ı Âzam'ı beğenmiyor:

“—İmâm-ı Âzam da kimmiş?”

Kim olacak, mezhebimizin imamı. Dört hak mezhebin bir tanesinin sahibi. Asırlar boyu milyarlarca müslümanın mezhebine bağlandığı büyük fakih. Daha ne istiyorsun?

Halen dünya üzerindeki müslümanların en büyük çoğunluğunun tâbi olduğu insan... Utanmıyor musun sen küçük görmeye? Haddini bil yâ, ne oluyorsun!

İmâm-ı Maturidî'yi beğenmez. Ehlisünneti beğenmez. Kendisi mezhep çıkartacak. İmal edecek.

Bekle ki imal etsin, çıksın.

g. Kur'an-ı Kerim'i Arapların Edasıyla Okuyun!

Evet, bundan sonraki hadîs-i şerîf, sayfanın on beşinci hadîs-i şerîfi.

Kur'ân-ı Kerîm'le ilgili bağlantılarımız çok zayıf muhterem kardeşlerim. Ben bir kardeş olarak size bunu söylüyorum. Kur'ân-ı Kerîm'le bağlantılarımızı kuvvetlendirmeliyiz. Huzeyfe RA'ın rivayet ettiğine göre buyuruyor ki Peygamber Efendimiz:⁷

⁷ Taberânî, *Mu'cemü'l-Evsat*, c.VII, s.183, no:7223; Beyhakî, *Şu-abü'l-İman*, c.II, s.540, no:2649; İbn-i Adiy, *el-Kâmil*, c.II, s.78;

اِقْرَؤُوا الْقُرْآنَ بِلُحُونِ الْعَرَبِ وَ أَصْوَاتِهَا وَ
إِيَّاكُمْ وَ لُحُونَ أَهْلِ الْفِسْقِ وَأَهْلِ الْكِتَابَيْنِ
وَسَيَجِيءُ قَوْمٌ مِنْ بَعْدِي يُرْجِعُونَ الْقُرْآنَ تَرْجِيعَ
الْغِنَاءِ وَالرَّهْبَانِيَّةِ وَالنَّوْحِ لَا يُجَاوِزُ حَنَاجِرَهُمْ
مَفْتُونَةَ قُلُوبِهِمْ وَقُلُوبُ الَّذِينَ يُعْجِبُهُمْ شَأْنُهُمْ

(هـب. عد. محمّد بن نصر في الصلاة وأبو النصر السجزي في الأمانة عن حذيفة)

RE. 78/15 (*Ikrau'l-kur'âne bi-lühùni'l-arabi ve asvâti-hâ! Ve iyyâküm ve lühùne ehli'l-fıskı ve ehli kitâbeyn! Ve seyecîü kavmün min ba'dî yürecciüne'l-kur'âne tercîa'l-gınâi ve'r-rahbâniyyete ve'nnevhi, lâ yücâvizü hanâcirahüm, meftûnetün kulûbühüm ve kulûbü'llezîne yu'cibühüm şe'nehüm*)

(*Ikrau'l-kur'âne bi-lühùni'l-arabi ve asvâti-hâ*)
“Kur'an-ı Kerim'i Araplar'ın edâsıyla, sesleriyle okuyun! (*Ve iyyâküm ve lühùne ehli'l-fıskı*) Ehl-i fıskın, yâni şarkıcıların, türkücülerin, defçilerin, çalgıcıların mûsikîsi şeklinde okumayın! (*Ve ehli kitâbeyn*) Ehl-i kitabın kendi kitaplarını okuyuş tarzları var, öyle okumayın!”

Ehl-i kitâbeyn, yani nasranîler ve yahudiler demektir. Yahudilerin kendi Tevratlarını, papazların, ehl-i kitabın, hıristiyanların kendi İncillerini okuyuş tarzı gibi okumayın. Ehl-i fıskın şarkı, türkü, gazel okuduğu gibi de

Huzeyfe ibn-i Yemân RA'dan. *Kenzü'l-Ummâl*, c.I, s.979, no:2779; *Mecmaü'z-Zevâid*, c.VII, s.350, no:11693; *Câmiu'l-Ehâdîs*, c.V, s.302, no:4180.

okumayın Kur'ân-ı Kerîm'i... Arabın edasıyla ve telaffuz şekliyle okuyun.”

(*Ve seyecîü kavmün min ba'dî*) “Benden sonra, asırlar geçtikten sonra, ümmetimin içinden bazı insanlar çıkacak; (*yürecciüne'lkur'âne tercîa'l-gınâi ve'r-rahbâniyyete ve'n-nevhi*) Kur'an-ı Kerim'i şarkı okur gibi okuyacaklar; ruhbanların kendi kutsal kitaplarını okudukları gibi monoton, yâni yeknesak, tatsız bir tarzda okuyacaklar; ve bir de ölü ağlayıcılarının feryad u figanları gibi okuyacaklar.”

Ben bir kere radyoyu karıştırırken, onların böyle bir okuyuşuna tesadüf ettim, öyle monoton, öyle şey ki... Efendimiz öyle okumayın diyor.

(*Ve'n-nevhi*) Bir de ölülerin öldüğü zaman feryatçıları var ya, cenazenin yanına giden; “Ah, sen ne güzeldin, kömür gözlüydün, arslan gibiydin, kaplan gibiydin, levent gibiydin, şöyle iyiydin, böyle iyiydin, deniz gibi cömerttin, bulut gibi yağardın, güneş gibi parlardın ve saire...” Ah, yakalar part yırtılıyor, yüzler tırnaklanıyor, kanlar akıtılıyor bilmem ne. Bayılmalar, ayılmalar... Bayılmıyor hakikaten. Ama vazifesi bayılıyormuş gibi ağıtçılık, ağıt düzenlemek, düzmek olduğu için öyle yapıyor. “Öyle de olmayacak.”

(*Lâ yücâvizü hanâcirahüm meftûnetün kulûbühüm*) “Kur'an-ı Kerim onların gırtlaklarından daha aşağıya, gönüllerine, kalblerine geçmez. Yâni sırf ağızdan okuyorlar, içten okumuyorlar. Kalpleri fitnelidir. (*Ve kulûbü'llezîne yu'cibühüm şe'nehüm*) Ve

onların bu okuyuşlarını beğenenlerin de kalpleri fitnelidir, onlar da fitneye uğramış olacaktırlar.”

“Ağıtçılarn ağıtı gibi olmayacak. Hıristiyanların İncillerini okuduğu gibi olmayacak. Eski ehl-i fısk-ı fücurun şarkı, türkü, gazel okuduğu gibi olmayacak.”

Nasıl olacak? Ağır başlı, ciddi olacak, hüzünlü bir okuyuşla, Arap'ın edasıyla ve ciddiyetle okunacak Kur'ân-ı Kerîm. Bunun belli bir anâne ile gelmiş olan güzel bir şekli vardır.

Burada hafız Haydar Hoca Efendi, cennetmekân, rahmetli, Hocamız onu severdi de, “Geç mihraba!” derdi, okurdu.

Hafız, Trabzonlu Haydar Efendi, rahmetli, şöyle bir otururdu mihrabda heykel gibi; ne başını ne gözünü ne kaşını kıpırdatırdı. Böyle sanki çelikten dökülmüş bir heykel gibi dururdu. Kur'ân-ı Kerîm'e bir eûzu besmele çekerdi; ciddi, ne şarkıya benziyor, ne türküye benziyor. Harfleri harika, harflerin telaffuzu harika. Bir Kur'ân-ı Kerîm okurdu.

Kim vardı başka?

Karaköy'de Yerebatan Camii'nde Ali Hoca okurdu. Rahmetli Ali Hoca. Nasıl okurlardı, nasıl ciddi okurlardı. Kur'ân-ı Kerîm'in bir ciddiyeti vardır.

Ali Haydar Hoca, hiç unutmuyorum, bir gün namazı kıldırdı, dışarı çıkıyoruz, müezzine kaşlarını çattı, dedi ki:

“—Niye bu kadar uzattın?” dedi.

(*Ve lem yekün lehû küfüven ehad*)’da *lehû*’yü kısaca geçecekken, (*Ve lem yekün lehûûûûûûû küfüven ehad*) diye okumuştı.

“—Niye bu kadar uzattın? O kadar uzatacak bir şey yok orada!” dedi.

O da:

“—Hocam hık da, mık da...” biraz böyle ezilerek büzülerek tebessümle anlatmaya çalıştı.

“—Bana bak! Sana bir tokat aşk ederim...” dedi.

Şaşırdı, ben de şaşırdım. Yani hocaya bak, yani *lehû*’yu uzattı

diye dövecek, çocuğu ayağının altına alacak. Ciddiyeti var bu işin...

Rahmetli Hüseyin Efendi, imam... Orada birisi bir âyeti üç defa okudu:

(*Selâmün kavlen min rabbi’r-rahîm... Selâmün kavlen min rabbi’r-rahîm... Selâmün kavlen min rabbi’r-rahîm...*)

“—Niye onu üç defa okuyorsun da ötekileri tek okuyorsun?” diye gitti, yakasına yapıştı. Terletti onu, uzuuun nasihat etti ona.

Neden? Ehl-i Kur’ân...

Ehl-i Kur’ân Kur’ân-ı Kerîm’in ciddiyetine sahip insanlardır. Oyuncak değil bu, Allah’ın kelamı. Böyle sallanılmaz, baş oynatılmaz, kaş göz... Her şeyde bir ciddiyet var, böyle gayet güzel bir tarzda olması lazım diye büyükler öyleydi. Yani yetiştiğimiz, yetiştiğimiz üstaplardan gördüğümüz...

İnsan Kur'ân-ı Kerîm'in heybetini onların ciddi-
yetinden sezinlerdi, anlardı, ağlardı. Bilen bil-
meyen, Abdurrahman Hoca Efendi bir aşır oku-
duğu zaman Beyazıt'ta, ağlardı. Ben biliyorum,
gözlerimle görürdüm; hüngür hüngür ağlardı.
Okuyan öyle okuyunca dinleyen de ağlar.

“Benden sonra birtakım insanlar Kur'ân-ı Kerîm'i
türkü şarkı okur gibi, rahiplerin İncil okuduğu
gibi, ağıtçıların ağıt düzdükleri gibi okuyacak-
lar. (*Lâ yücâvizu hanâcirahüm*) Kur'ân-ı Kerîm
onların hançerelerinden, boğazlarından aşağı
inmemiştir.” Gönüllerinde, içlerinde değildir.
Gırtlaktadır, gırtlaktan aşağı inmemiştir, daha
aşağı gitmemiştir Kur'ân-ı Kerîm.

(*Meftûnetün kulûbühüm*) “Gayri ciddi Kur'an
okuyanların, öyle okuyanların kalpleri fitnelidir.
(*Ve kulûbü'llezîne yu'cibühüm şe'nehüm*)
Onların okuyuşunu beğenenlerin kalpleri,
gönülleri de fitnelidir.

Onun için, Suud'da alimallah müezzini
azlediverirler. Hoşuma gidiyor o şeyleri; fazla
musikiye, edâya, sadâya kaçtı mı imamı,
müezzini fırt ayağını kaydırıverirler Suud'da...

Neden? Biliyorlar; yani bu şarkı değil, ciddi
olması lazım diye biliyorlar.

h. Kur'ân-ı Kerim'i Okurken Ağlayın!

Sa'd ibn-i Ebî Vakkas RA Efendimiz rivayet etmiş, Aşere-i Mübeşşere'den bu mübarek. Böyle on kişi var ya cennetle müjdelenmiş. Sa'd ibn-i Ebî Vakkas Efendimiz'den rivayet olunmuş.

Peygamber SAS Efendimiz buyurmuşlar ki:⁸

اَقْرَءُوا الْقُرْآنَ وَابْكُوا فَإِنَّ لَمْ تَبْكُوا فَتَبَاكُوا
لَيْسَ مِنَّا مَنْ لَمْ يَتَغَنَّ بِالْقُرْآنِ

(ابن نصر عن سعد بن أبي وقاص)

RE. 78/16 (*İkrau'l-kur'âne ve'bkû, fein lem tebkû fetebâkev, leyse minnâ men lem yeteğanne bi'l-kur'âni*)

(*İkrau'l-kur'âne*) “Kur'an-ı Kerim'i okuyun! (Ve'bkû) Okurken de ağlayın! (*Fein lem tebkû*) Ağlayamıyorsanız, ağlamak gelmiyorsa bile içinizden, (*fetebâkev*) ağlıyormuş gibi yapın! Yani hüznü okuyun, mahzun okuyun!”

(*Leyse minnâ men lem yeteğanne bi'l-kur'âni*) “Kur'ân-ı Kerim'i şarkı gibi okuyanlar bizden değildir.”

Kur'ân-ı Kerîm'le ilgili birkaç hadîs-i şerîf daha var. Onları da bitirelim de Kur'ân-ı Kerîm hakkında sağlam bilgimiz olsun.

⁸ Kudâî, *Müsnedü'ş-Şihâb*, c.II, s.208, no:1198; Bezzâr, *Müsned*, c.IV, s.69, no:1235; Deylemî, *Müsnedü'l-Firdevs*, c.I, s.97, no:314; Muhammed ibn-i Nasr elMervezî, *Muhtasar-ı Kıyâmü'l-Leyl*, c.I, s.200, no:156; Sa'd ibn-i Ebî Vakkas RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.I, s.984, no:2794; *Câmiu'l-Ehâdîs*, c.V, s.308, no:4190.

i. Kur'an'ı Okuyun ve Amel Edin!

Ahmed ibn-i Hanbel ve diğer kaynaklardan rivayet edilmiş. Peygamber SAS Efendimiz buyurmuşlar ki:⁹

إِقْرَؤُوا الْقُرْآنَ وَاعْمَلُوا بِهِ وَلَا تَجْفُوا عَنْهُ وَلَا
تَغْلُوا فِيهِ وَلَا تَأْكُلُوا بِهِ وَلَا تَسْتَكْثِرُوا بِهِ

(حم. طب. ع. هب. عن عبد الرحمن بن شبل)

RE. 79/1 (*İkrau'l-kur'âne va'melû bihî, ve lâ tecfû 'anhu, ve lâ tağlû fîhi, ve lâ te'külû bihî, ve lâ testeksiru bihî.*)

(*İkrau'l-kur'âne*) “Kur'ân-ı Kerîm'i okuyun, (*va'melû bihî*) okuyun ama okuduğunuzla da amel edin, Kur'ân-ı Kerîm'in ahkâmına da uyun!”

“—Hocam hafızları topladım, hatim indirttim.”

Hayatının hatimle ne ilgisi var be adam, be kadın! Saçın açık, başın açık, eteğin açık, yırtmaçlı, boyalı, edâlı... Senin Kur'an hatmiyle ne ilişkin var?

⁹ Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.III, s.2, no:10998; Taberânî, *Mu'cemü'lEvsat*, c.III, s.86, no:2574; Şeybânî, *el-Âhâd ve'l-Mesânî*, c.III, s.614, no:2116; Beyhakî, *Sünenü'l-Kübrâ*, c.II, s.17, mo:2103; Tahâvî, *Şerhü'l-Maânî*, c.III, s.18, no:3975; Ebû Ya'lâ, *Müsned*, c.III, s.88, no:1518; İbn-i Ebî Şeybe, *Musannef*, c.II, s.400; İbn-i Asâkir, *Târih-i Dimâşk*, c.XXXIV, s.426; İbn-i Esir, *Üsdü'l-Gâbe*, c.I, s.700; Heysemî, *Mecmaü'z-Zevâid*, c.IV, s.128, no:6303; Abdurrahman ibn-i Şibl RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.I, s.512, no:2270; *Câmiü'l-Ehâdîs*, c.V, s.309, no:4192.

Ama ne diyor:

(*İkrau'l-kur'âne va'melû bihî*) “İçindekiyle amel edeceksin, ne dediye yapacaksın.”

“–Örtün!” diyor, örtüneceksin.

“–Ziyetlerini sakla!” diyor, saklayacaksın.

“–Namusunu koru!” diyor, koruyacaksın.

“–Yalan söyleme!” diyor, söylemeyeceksin.

“–İçki içme!” diyor, içmeyeceksin.

“–Haram yeme!” diyor, yemeyeceksin.

“–Gıybet etme!” diyor, etmeyeceksin. Gıybet var mı?

Var, hepimizde var. Allah bizi ıslah etsin. Yalan var mı?

Kuyruklu, edâlı, sadâlı, açığı, gizlisi, her çeşit, hepimizde var mı? Var.

Telefon çaldığı zaman, “Evde kimse yok.” dedirtiyor. Çocuğa diyor ki:

“–Evde kimse yok de!”

“–Yalan olur.”

“–Olsun, de!”

Malı satacağı zaman diyor ki: “–Valla idare etmez!”

Ne idare etmez yâ. Sen deniz kenarında yalı almak istediğinden böyle fazla fiyat söylüyorsun. Bal gibi idare eder.

Valla idare etmezmiş. Yalan.

“–Maliyeti bundan daha fazla!” Yalan.

Bir sürüyalana millet alışmış. Ticaretin, geçimin, hayatın, devrimbazlığın, hoş yaşamamanın, başının rahat etmesinin şartı sayıyor. Dobra dobra doğru söyle de bakalım dokuz köyden kovsunlar, anlayalım senin Müslümanlığını. Bir kovul bakalım. Bir yerde biraz bir şey gör.

(Va'melû bihî) “İçindekilerle amel edeceksin!”

(Ve lâ tecfû anhu) “Ona karşı kalbiniz katılaşmasın, hissizleşmeyin!” Duygulu olun, sevin Kur'ân-ı Kerîm'i, bağrınıza basın. Kur'ân-ı Kerîm'in ahkâmına, emrine, nehyine âşık olun.

(Ve lâ tağlû fîhi) “İçindeki ahkâmdan bazıları konusunda abuk sabuk sözler söyleyip sapmayın.”

Kur'ân-ı Kerîm'in ahkâmı incedir. Öyle şu şöyledir, bu böyledir, bilmem ne filan... Birçok kimse çok hatalı şeyler söylüyorlar. Öyle yapmayın.

(Ve lâ te'külû bihî) “Onunla geçiminizi, yiyiminizi sağlamayın! *(Ve lâ testeksirû bihî)* Onunla mal çoğaltmaya kalkışmayın! Kur'ân'ı geçim vasıtası yapmayın!”

“—Yâ falanca hafız, filanca mevlithan, filanca gazelhan, filanca bilmem ne... Hatim, 500 bine olur mu?”

“—Vallahi idare etmez.”

“—Yedi yüz elli bin olsun, bilmem ne... Bir milyon meselâ...”

Olur mu?

“—Olmaz...”

j. Kuran'ı Yedi Şive Üzere Okuyabilirsiniz

Ve sonuncu, Kur'ân-ı Kerîm'le ilgili hadislerin en arkasındaki Peygamber SAS Efendimiz buyurmuşlar ki:¹⁰

اِقْرَؤُوا الْقُرْآنَ عَلَى سَبْعَةِ أَحْرَفٍ فَأَيُّمَا قَرَأْتُمْ
أَصَبْتُمْ وَلَا تُمَارُوا فِيهِ فَإِنَّ الْمِرَاءَ فِيهِ كُفْرٌ

(هـب. عن عمرو بن العاص)

RE.79/2 (*İkrau'l-kur'âne alâ seb'ati ahrufin, feeyyümâ kara'tüm esabtüm, ve lâ tümârû fîhi, feinne'l-mirâe fîhi küfrün.*)

(*İkrau'l-kur'âne alâ seb'ati ahrufin*) “Kur'ân-ı Kerîm'i yedi şive üzere okuyabilirsiniz.”

Kıraatin rivâyetleri, okunuş şekilleri, usulleri vardır. Sonrakelimelerin çeşitli Arap kabilelerine göre telaffuz şekilleri vardır. Tamam. Bunları onlara göre okuyabilirsiniz. “Bu yedi edâ, şive üzere okuyabilirsiniz, okuyun!”

(*Feeyyümâ kara'tüm esabtüm*) “Hangisini okursanız, hangi edâ, üslup, tecvid üzere okursanız, olur. (*Ve lâ tümârû fîhi*) Kur'ân-ı Kerîm'in içindeki konularda münakaşaya girişmeyin! Âyetin îzahında münakaşaya girişmeyin! (*Feinne'l-mirâe fîhi küfrün*) Çünkü Kur'ân-ı Kerîm'in ayetleri üzerindeki münakaşalar küfür olur, küfre götürür insanı...”

Ya isabet etmezsen? İsbet edersen ettin,

¹⁰ Beyhakî, *Şuabü'l-İman*, c.II, s.419, no:2266; Amr ibnü'l-As RA'dan.

edemezsen nedir? Küfürdür. Çünkü Kur'ân-ı Kerîm'i, Allah'ın kelamını yanlış söylemiş oluyorsun. Münakaşaya hiç gelmez.

“–İnceleyelim.” dersin, “Soralım büyüklere...” dersin, çekiliverirsin. Münakaşa etmeyeceksin.

Allah-u Teâlâ Hazretleri bizi Kur'an aşığı eylesin... Kur'an ehli eylesin... Kur'ân'la amel eden insan eylesin... Kur'ân-ı Kerîm'in ahkâmını hayatında baş tacı edip uygulayan insan eylesin... Sevdiği kul eylesin... Peygamber Efendimiz'e has ümmet eylesin... Cümlemizi rızasına uygun ömür sürüp huzuruna sevdiği, razı olduğu kullar olarak varmaya muvaffak eylesin... Cennetiyle, cemaliyle müşerref eylesin...

Fâtiha-i şerîfe mea'l-besmele!

Prof. Dr. Mahmud Es'ad COŞAN
23. 10. 1994 - İskenderpaşa Camii

[Bütün HADİS DERSLERİNE PDF olarak ulaşmak için tıklayınız.](#)

SERVER
KÜRSÜ